

Solen skiner olika beroende på vädret - Åsa Norman

9 februari - 17 mars 2019

Samtiden beskrivs ofta som insvept i ett mörker: vi förmår inte att hindra de eskalerande klimatförändringarna, klyftan växer mellan de som har och de som inte har och rasistiska och sexismiska företrädare får allt större inflytande. I konstnären Åsa Normans arbete lyfts blicken och riktas mot en annan ofta ansedd mörk historisk tidpunkt, 1200-talet. Det är en period sammankopplad med krig, pest och tidiga häxförföljelser. Då formulerade katolska kyrkan de första skrifterna om varför häxor skulle brännas, något som kom att verkställas under ett par sekel framåt i Europa.

I utställningen *Solen skiner olika beroende på vädret* leker konstnären med ett par progressiva rörelser och platser som formades som motstånd mot det hårda samhällsklimatet. Den 8x8 meter stora väggen täcks av ett nyproducerat draperi med en soluppgång över vatten. Ljuset som flödar in genom salens stora fönster får de blänkande bitarna tyg som utgör vattnet att glittra. Utställningens och draperiets titel är ett citat av den medeltida mystikern Mechthild von Magdeburg. Hon levde i Tyskland under 1200-talet som begin, i en typ av klosterliknande gemenskap med andra kvinnor, inriktad på bön och social verksamhet. I de sju böcker som utgör *Gudomens strömmande ljus* undersöker Mechthild hur relationen till Gud kunde ge kraft att gå emot samtidens makthierarkier för att leva ett annat liv än det förväntade. På så sätt utvecklade hon en intim och egen relation till det gudomliga - en relation som undersökte vad en människa är, vad det gudomliga är och vad kärlek är.

Med utgångspunkt i filosofen Jonna Bornemarks bok *Kroppslighetens mystik - En filosofisk läsning av Mechthild från Magdeburg* (2015) har Åsa Norman under flera år närmast sig Mechthilds arbete. I videoverket *Mechthilds kläder* placeras mystikern i en samtid när vi ser en kvinna utföra vardagliga sysslor iklädd en medeltida dräkt. I ett flertal broderier återkommer religiösa symboler, som vågen, spiken och guds hand. Genom de olika textila teknikerna och möten mellan material som plastpärlor, fejkskinn och kamouflagemönster aktualiseras relationen mellan det mjuka och det hårda, mellan sinne och tanke, där Mechthild i sina skrifter alltid sätter en kroppslig erfarenhet i centrum. Kunskapen finns också bortom orden.

Textilt arbete var en vanlig sysselsättning i de medeltida klostren, och det finns skäl att tro att beginerna inspirerade Heliga Birgittas arbete i Vadstena. Hennes dotter, Katarina av Vadstena, är en annan medeltida figur som influerat arbetet som presenteras i utställningen. Som tolvåring giftes hon bort med den norske riddaren Eggard, och bodde under en period på Eggardsnäs, beläget utanför Nyköping, inte långt ifrån Gnesta. Efter ett par år lämnade hon platsen och äktenskapet för att flytta till Rom, där hennes mamma verkade och senare helgonförklarades.

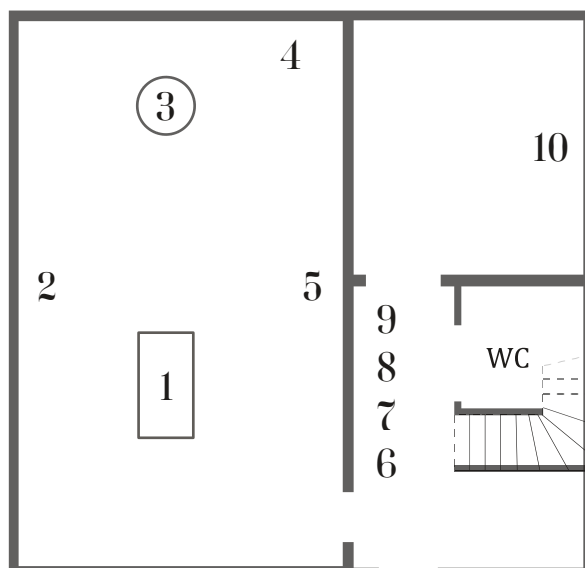
Installationen *Eggardsnäs - I was here* är ett lekfullt minnesmärke över Katarinas uppbrott. En stor flagga med ett broderat vykort från Rom är placerat i en hög textila byggstenar. Stenarna visar bilder från Eggardsnäs ruiner, arkeologiska fynd av frön från nyttoväxter vanliga i Sörmland under den här tiden, och en råtta - som beskylls vara anledningen till digerdödens spridning, sjukdomen som dödade Eggard när Katarina hade rest. Katarinas frigörelseprojekt manifesteras likt en upptäcksresande som lämnat en flagga efter sig för att göra anspråk på det nya territoriet.

Installationen *Katta och Dillas* resa bygger på den lokala skrönan om nunnorna som var ute och rodde på sjön Klämmingen. När stormen slog till och de hamnade i vattnet lovade de Gud att bygga varsin kyrka och kristna Sörmland, bara de fick överleva. Efter att ha tagit sig oskadda i land, uppförde de i varsin vik Kattnäs och Dillnäs kyrka. I utställningen står ett par stockbåtar uppradade på ett podium, intill dem simmar två färgglada sjöodjur. På en av båtarnas segel finns nunnornas broderade namn repeterade: Katta Dilla Katta Dilla Katta Dilla...

Åsa Norman undersöker och fantiserar om ett par kvinnors strategier att skapa utrymme för att kunna arbeta och leva fria från mäns kontroll, i en annan tid än vår. Genom att vinkla persiennerna och kasta ljus på andra berättelser är de som sägs representera en viss tid visar hon på möjligheten att skapa platser för motstånd och handling. Under ateljévistelsen hos Art Lab Gnesta har konstnären träffat lokala experter och besökt läns museet för att gräva vidare i de lokala historierna. I botten finns ett intresse för historieskrivning: att hur vi ser på historien också beror på var vi befinner oss idag - precis som utställningens titel antyder.

Caroline Malmström, curator

Art Lab Gnesta

1. Katta och Dillas resa (2019)

Installation 50 x 100 x 100 cm

Silkeslera, viskos, plexiglas och viskostråd.

2. Solen skiner olika beroende på vädret (2019)

Draperi med applikationer 8 x 8 meter

Bomull, polyester, viskos och siden.

3. Eggardsnäs, I was here (2019)

Installation 80 x 200 cm

Digitaltryck på viskos, broderi. Linne, siden och bomull. Rundstav i furu.

4a. Erotik i staden (2019)

Pärlbroderi 100 x 60 cm

Bomull, syntetskin och plastpärlor.

4b. Mechthilds kudde (2018)

Installation på plexiglashylla 50 x 50 cm

Pärlbroderi.

Ull, siden, stoppvadd, akrylplast och glaspärlor.

6. Brasan och kjolen (2018)

Broderi, kollage

Ull, siden, bomullsgarn, sidengarn och textilfärg.

7. Penna med sudd över liten dolk (2019)

Broderi 20x20cm

Siden, ull, viskos- och bomullsgarn.

8. En sa (2016).

Broderi, 32 x 42 cm

Ull, bomullsgarn och plastpärlor.

9. Mechthilds kläder (2019)

Tröja

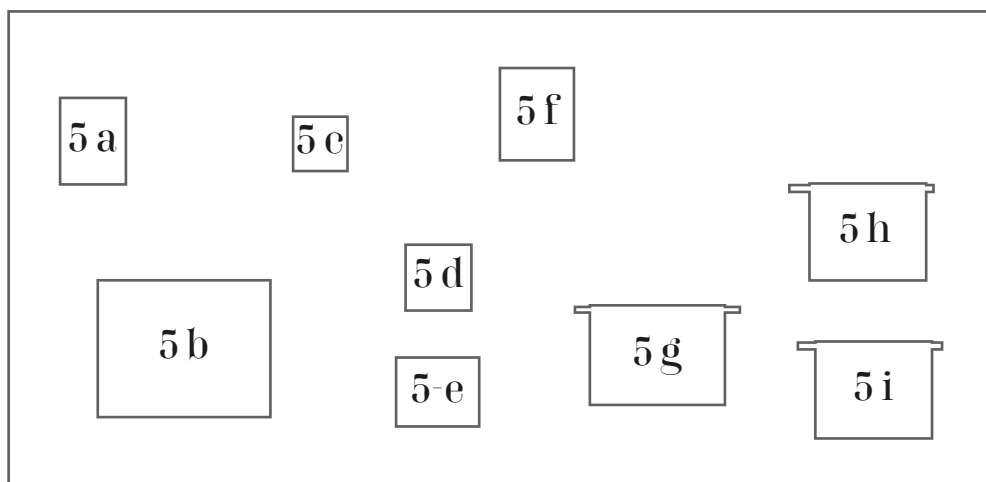
Linnefrotté, viskos, polyester, glaspärlor.

10. Mechthilds kläder (2019)

Video, 5 min och 29 sek

Foto och redigering: Marius Dybwad

Brandrud.

5a. Att klappa något okänt (2016)

Broderi 50 x 40 cm

Ull, bomull.

5b. Tyget och spikarna (2018)

Broderi, 84 x 104 cm

Ull, bomullsgarn och plastpärlor.

5c. Svärd med liten frans (2018)

Pärlbroderi, 37 x 38 cm

Bomull, viskosfrans och glaspärlor.

5d. Karta över bördiga fält (2018)

Pärlbroderi 43 x 44 cm

Bomull, polyesterfrans, textilfärg och glaspärlor.

5e. Eld och A4-papper (2018)

Pärlbroderi, 44 x 52 cm

Bomull, glaspärlor.

5f. Bålgetingen, bulten och handen (2019)

Broderi, pärlbroderi 50 x 60 cm

Ull, bomullsgarn och plastpärlor.

5g. Mechthild 874* (nummer 1) (2016)

Broderi, pärlbroderi, 60 x 70 cm

Lin, bomull, bomullsgarn och plastpärlor.

5h. Mechthild 874* (nummer 3) (2016)

Pärlbroderi 60 x 60 cm

Bomull, syntettofsar och plastpärlor.

5i. Mechthild 874* (nummer 2) (2016)

Pärlbroderi 60 x 60 cm

Bomull, syntettofsar och plastpärlor.

Händer i utställningen

---

2 mars kl 12-16

Gjuta ett språk och ett ljus - **workshop med Åsa Norman och Fredrika Anderson**

17 mars kl 16

Samtal mellan Åsa Norman och Jonna Bornemark utifrån utställningen och Bornemarks bok
"Kroppslighetens mystik - en filosofisk läsning av Mechthild av Magdeburg" från 2015.

"Under lång tid såg jag en skärseld som var lik ett brinnande vatten. Det kokade med brinnande klockmetall och var överdraget med en dunkel dimma. I vattnet simmade andliga fiskar som var lika människor. Dessa var de arma prästernas själar som i denna värld var fångade av girighet och full vällust och som hade brunnit i oönskad okyskhet som förbländade dem så att de inte kunde älska något gott. På vattnet for fiskare. De hade varken skepp eller nät utan fiskade med sina glödande klor eftersom de var vålnader och djävlar. När de tog dem (prästerna) in till land drog de på ett grymt sätt av dem huden och kastade dem genast i en kokande kittel. Däri stack djävlarerna i dem med glödande gafflar. När de sedan var färdigkokade efter djävlarernas godtycke, åt de upp dem med sina näbbar. Därefter begav sig djävulen åter ut på vattnet, släppte ut dem under sin svans, fiskade, kokade, åt upp dem och smälte dem återigen."

Mechthild från Magdeburg ur *Kroppslighetens mystik - en filosofisk läsning av Mechthild von Magdeburg* av Jonna Bornemark (s 213), Volante förlag 2015.

Utställningsgrupp: Sebastian Dahlqvist, Emanuel Hallklint, Signe Johannessen, Mikael Jonasson, Caroline Malmström, Peter Olsén, Erik Rören.

Tack till Bengt Landin för historien om Katta och Dilla, Sofia Kummel - antikvarie, Sörmlands museum, Kjell Taawo - enhetschef Kulturmiljöer Sörmlands museum och Björn Pettersson - antikvarie, arkeologi, Kulturmiljöer Sörmlands museum.

